

LEGAL UPDATE KORPORAČNÍ PRÁVO

Berlín, 4. října 2023

Novela právní úpravy osobních společností v Německu

Thomas Bauer

Od 1. ledna 2024 nabude v Německu účinnosti nová právní úprava Gesellschaft bürgerlichen Rechts (*společnost dle občanského práva, GbR*), offene Handelsgesellschaft (*veřejná obchodní společnost, OHG*) a Kommanditgesellschaft (*komanditní společnost, KG*). Jedná se o téměř kompletní rekodifikaci, jež vnese do života těchto společností řadu změn. Nový právní rámec se v zásadě vztahuje i na všechny stávající společnosti, které tak od 1. ledna 2024 bez dalšího podléhají novému zákonu. Případnou nutnost opatření v důsledku vstupu nového zákona v účinnost je třeba posoudit individuálně, s přihlédnutím ke stávající společenské smlouvě a konkrétním okolnostem.

Ze zahraničního pohledu si pozornost zaslouží především zavedení Gesellschaftsregister (rejstřík společností) pro GbR, jež bude mít významný praktický dopad, a nově vzniklá možnost stanovit sídlo GbR společenskou smlouvou.

Povinná registrace pro mnohé GbR

Jedním z nejčastějších důvodů pro volbu právní formy GbR bylo doposud zachování soukromí. Od 1. ledna 2024 však mnohé GbR již nebudou schopny toto poskytnout. Změna v zákoně

vytváří pro GbR již zmíněný Gesellschaftsregister. Registrace je v zásadě dobrovolná. V mnoha případech však existuje faktická registrační povinnost:

To platí především pro nemovitostní GbR, jako jsou rodinné GbR s nemovitým majetkem a fondové GbR. U GbR se v budoucnu budou práva vkládat do pozemkových knih pouze tehdy, je-li GbR zapsána v Gesellschaftsregister.

Takováto faktická povinnost zápisu se vztahuje i na GbR, které jsou majiteli jiných práv, jež podléhají zápisu do rejstříku nebo seznamu. Týká se to především obchodních podílů Gesellschaft mit beschränkter Haftung (*společnost s ručením omezeným, GmbH*) nebo akcií na jméno v Aktiengesellschaft (akciová společnost, **AG**), Kommanditgesellschaft auf Aktien (*komanditní společnost na akcie, KGaA*) nebo SE. Z toho je zřejmé, že od 1. ledna 2024 bude velká část stávajících GbR de facto podléhat povinnosti zápisu do nového Gesellschaftsregister.

Jakmile je GbR zapsána do Gesellschaftsregister, podléhá jako zapsaná osobní společnost současně povinnosti transparentnosti v oblasti evidence skutečných majitelů, přičemž dodržení této povinnosti je chráněno

pokutou. Zejména skuteční majitelé GbR musí být nahlášeni do Transparenzregister (*rejstřík transparentnosti*). Nejpozději v tomto okamžiku je zřejmé, že informační povinnosti podle nového zákona podstatně převyšují rámec informací o GbR, jež jsou v současné době přístupné (např. jména společníků v pozemkové knize, do které lze nahlížet jen v omezeném rozsahu). Má-li být zabráněno zveřejnění informací v tomto rozsahu, je třeba zvážit restrukturalizaci (např. zahraniční právní formy společností, struktury „bez vlastníka“, rozdělení majetku na veřejnou a soukromou část). V ostatních případech je nezbytné včas připravit zápisy, aby se předešlo zpoždění v případě transakce nebo právním nevýhodám. Na počátku roku 2024 se lze obávat přetížení Gesellschaftsregister a technických problémů.

Nicméně i po novele představuje GbR formu společnosti, s jejímž založením je spojeno nejméně formalit.

Případný zápis GbR má i praktickou výhodu: poprvé bude možné, aby společníci prokázali existenci společnosti a oprávnění k zastupování společníků jednajících jménem GbR bez jakýchkoli pochybností a nemusejí se – jako doposud – uchýlovat k předkládání společenské smlouvy a samostatných plných mocí nebo výpisu z katastru nemovitostí.

Na rozdíl od kapitálových společností, tedy například GmbH nebo AG, v rámci návrhu na zápis GbR do Gesellschaftsregister není nutné předložit společenskou smlouvu a tudíž i nedochází k jejímu zveřejnění.

K názvu GbR zapsané do Gesellschaftsregister se připojuje označení „eingetragene Gesellschaft bürgerlichen Rechts“ (*zapsaná společnost dle občanského práva*) nebo „eGbR“; v případě GbR, u níž žádná fyzická osoba neručí jako společník, musí být navíc v jejím názvu uvedeno označení, z něhož je

omezení ručení rozpoznatelné. Zákon neupravuje, jak přesně by toto označení mělo znít, a není to uvedeno ani v důvodové zprávě. V úvahu přicházejí názvy jako „GmbH & Co. eGbR“, „beschränkt haftende eGbR“ (*omezeně ručící eGbR*) nebo „eGbR mit beschränkter Haftung“ (*eGbR s ručením omezeným*). Jakmile je GbR jednou zapsána do Gesellschaftsregister, nemohou společníci tento zápis libovolně zrušit.

Možnost volby sídla

Na rozdíl od dosavadní úpravy si mohou společníci v budoucnu zvolit německou formu společnosti i v případě, že společníci, jež jsou oprávnění jednat jménem společnosti, pravidelně vykonávají činnost společnosti z místa v zahraničí nebo mohou společníci, jež jsou oprávnění jednat jménem společnosti, přenést místo, ze kterého se společnost řídí, do zahraničí, pokud smluvně stanovené sídlo společnosti zůstane v Německu. Je tomu tak proto, že novela zavádí právo volby sídla pro všechny tzv. osobní společnosti (t.j. GbR, OHG a KG). Dosud nebylo právo volby sídla u osobních společností uznáváno, neboť za sídlo společnosti bylo vždy považováno místo faktického vedení, a to bez ohledu na ustanovení ve společenské smlouvě. Přenesení místa, ze kterého se společnost řídí, do členského státu EU nebo třetí země vedlo doposud ke zrušení a likvidaci společnosti z důvodu přerušení vazby na německý právní systém. Předpokladem volby sídla je však zápis společnosti do Gesellschaftsregister a dohoda o smluvním sídle v Německu.

Vzhledem k tomu, že statutárním orgánem GbR (a ostatních osobních společností) se může stát pouze její společník, nebylo doposud například možné, aby GbR měla výlučně společníky se sídlem resp. bydlištěm v České republice. Od roku 2024 oproti tomu taková možnost existovat

bude a české osoby budou moci tuto právní formu využívat pro své podnikání nebo správu svého majetku v SRN.

Poznámka

Tento přehled slouží pouze pro obecné informační účely a nemůže nahradit konkrétní právní poradenství v jednotlivém případě. V případě jakýchkoliv dotazů se prosím obraťte na Váš obvyklý kontakt v advokátní kanceláři GÖRG nebo na autora Tomáše Bauera na telefonním čísle +49 30 884503-335 nebo na e-mailové adrese tbauer@goerg.de. Informace o autorovi naleznete na našich stránkách www.goerg.com

Naše kanceláře

GÖRG Partnerschaft von Rechtsanwälten mbB

BERLÍN

Kantstr. 164, 10623 Berlin
Telefon +49 30 884503-0
Fax +49 30 882715-0

HAMBURK

Alter Wall 20 - 22, 20457 Hamburg
Telefon +49 40 500360-0
Fax +49 40 500360-99

FRANKFURT NAD MOHANEM

Ulmenstr. 30, 60325 Frankfurt am Main
Telefon +49 69 170000-17
Fax +49 69 170000-27

KOLÍN NAD RÝNEM

Kennedyplatz 2, 50679 Köln
Telefon +49 221 33660-0
Fax +49 221 33660-80

MNICHOV

Prinzregentenstr. 22, 80538 München
Telefon +49 89 3090667-0
Fax +49 89 3090667-90